

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenie: 1676/06
Zo dňa: 03.07.2017
Číslo: Z-008571/2017/1110/VLB

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 8
Počet príloh: 0

PROTOKOL o výsledku kontroly Elektronické trhovisko vo verejnej správe

Obec Vagriniec

Prešov, august 2017

Sah

nam

nutie

Priprava a plánovanie
zákazky.

Verejné obstarávanie.....

Systemový pohľad.....

J
4
5
4
6
7

Zoznam použitých skratiek

Skrátený názov	Úplné znenie
DPH	daň z pridanej hodnoty
EKS	Elektronický kontraktčný systém
KA	kontrolná akcia
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
obec alebo kontrolovaný subjekt	obec Vagrinec
OZ	Obecné zastupiteľstvo obce Vagrinec
PHZ	predpokladaná hodnota zákazky
predmetná zákazka alebo zákazka č. Z201630348	zákazka z EKS č. Z201630348 „Protipovodňové opatrenia“
ÚVO	Úrad pre verejné obstarávanie
zákon o finančnej kontrole a audite	zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o NKÚ	zákon č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
zákon o obecnom zriadení	zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy	zákon č. 583/2004 Z. z. zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon o verejnom obstarávaní	zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zmluva o dielo	Zmluvou o dielo č. Z201630348_Z z 08.10.2016
zmluva o externom manažmente	„Zmluvu o poskytovaní služieb v oblasti verejného obstarávania“ z 12.09.2016

Zhrnutie:

NKÚ SR vykonal kontrolu „Elektronického trhoviska vo verejnej správe“ v súlade s plánom kontrolnej činnosti na rok 2017. KA 029/2017/1100 tvoria dve zložky a to: spracovanie predbežnej štúdie a verifikácia údajov na kontrolovaných subjektoch identifikovaných ako rizikových podľa § 17 zákona o NKÚ.

Účelom kontrolnej akcie bolo spracovanie predbežnej štúdie zameranej na preverenie cieľa EKS zvýšiť transparentnosť a zrozumiteľnosť verejného obstarávania, ako aj na preverenie deklarovanej výšky vykazovaných úspor. Jedným z bodov, ktorý napomáhal k splneniu stanoveného účelu kontroly bolo preverenie súladu pri verejnom obstarávaní cez EKS so všeobecne záväznými právnymi predpismi, vrátane preverenia prípravy, zadania a realizácie vybraných zákaziek, ktorý predstavoval druhú oblasť predmetu kontroly.

Kontrola bola vykonaná v spolupráci s expozitúrou Prešov, ktorej predmetom bolo preveriť prípravu a plánovanie zákazky, preveriť postup obce pri vybranom postupe verejného obstarávania, preveriť kontrolný systém a definovať systémový pohľad a následne identifikovať rizikové a problematické oblasti, ktoré budú podrobnejšie zhodnotené z hľadiska výkonnosti v predbežnej štúdii KA.

Počas výkonu kontroly vykonali kontrolóri NKÚ SR kontrolu na mieste, v rámci kontroly súladu preverili dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a v neposlednom rade realizovali rozhovory so štatutármi kontrolovaných subjektov za účelom zistenia, popisu a odôvodnenia zistených skutočností.

Kontrolou bolo zistené porušenie zákona o verejnom obstarávaní a boli identifikované systémové nedostatky vo vzťahu k EKS, porušenia zákona o obecnom zriadení, zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a zákona o finančnej kontrole a audite.

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. **1676/06** z 03.07.2017 vykonali:

Mgr. Lucia Vasičková, vedúca kontrolnej skupiny
Mgr. Ivana Petričová, členka kontrolnej skupiny
Ing. Janka Szakálová, členka kontrolnej skupiny

kontrolu „Elektronické trhovisko vo verejnej správe“, ktorej účelom bolo preverenie súladu pri verejnom obstarávaní stavebných prác realizovaných cez EKS so všeobecne záväznými právnymi predpismi, vrátane preverenia prípravy, zadania a realizácie preverovanej zákazky.

Kontrola bola vykonaná v čase od 07.07.2017 do 04.08.2017 v kontrolovanom subjekte

Obec Vagrinec, Vagrinec 50, 090 03 Ladomírová, IČO 00331112

za kontrolované obdobie: 2016, v prípade potreby objektívneho zhodnotenia preverovaných skutočností aj iné súvisiace obdobia.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom o NKÚ a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI).

Predmetom kontroly bola príprava a plánovanie (preverenie finančných predpokladov na uskutočnenie zákazky), proces a priebeh verejného obstarávania, systémový pohľad a preverenie kontrolného systému.

Počas výkonu kontroly bolo zistené

1. Príprava a plánovanie zákazky

Návrh rozpočtu na roky 2016 bol zverejnený na úradnej tabuli obce v súlade s § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení. Uznesením č. 23 z 15.12.2013 OZ rozhodlo o neuplatňovaní programového rozpočtu od roku 2015.

Rozpočet obce na rok 2016 bol schválený uznesením OZ z 15.12.2015 ako vyrovnaný v sume 18 068,00 eur. Kontrolou bolo zistené, že v schválenom rozpočte neboli rozpočtované finančné prostriedky na realizáciu projektu „Protipovodňové opatrenia“, rovnako tieto kapitálové výdavky neboli rozpočtované v priebehu roka 2016. V kontrolovanom období bolo prijaté jedno rozpočtové opatrenie, ktorým došlo k zvýšeniu príjmov a výdavkov o 2 875,23 eur.

Ďalej bolo zistené, že OZ uznesením č. 18 z 11.01.2012 schválilo predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok pre Operačný program Životné prostredie (Prioritná os 2 Ochrana pred povodňami, kód výzvy OPŽP-PO2-11-1) s názvom Protipovodňové úpravy v katastrálnom území Vagrinec. V prípade neúspešného vyhodnotenia žiadosti pokračovať aj v budúcnosti v aktivitách smerujúcich k realizácii protipovodňových úprav.

Kontrolou bolo zistené, že obec v priebehu roka nesledovala vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby nevykonávala zmeny vo svojom rozpočte, čo nebolo v súlade s § 12 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Kontrolou bolo zistené, že obec v súvislosti s obstarávaním zákazky „Protipovodňové opatrenia“ prostredníctvom EKS nevykonala základnú finančnú kontrolu uzatvorených zmlúv o dielo, čím nekonala v súlade s § 7 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a audite, podľa ktorého je orgán verejnej správy povinný overovať vždy súlad každej finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 citovaného zákona.

2. Verejné obstarávanie

Kontrolná skupina preverila postup kontrolovaného subjektu pri zadaní zákazky č. Z201630348 v EKS.

Kontrolou bolo zistené, že pre predmetnú zákazku bola spracovaná projektová dokumentácia, vrátane stanovenia PHZ na práce súvisiace s realizáciou diela v sume 4 136 668,20 eur bez DPH, ktorú vypracoval autorizovaný stavebný inžinier. Na základe stanovenej PHZ kontrolovaný subjekt určil, že ide o podlimitnú zákazku a bude obstarávať postupom zadávania podlimitných zákaziek s využitím elektronického trhoviska v súlade s § 108 ods. 1 písm. a) zákona v nadväznosti na § 109 až § 112 zákona o verejnom obstarávaní.

Obec mala vypracovanú smernicu o verejnom obstarávaní z 24.04.2007. Vzhľadom k tomu, že obec smernicu neaktualizovala, smernica neupravovala postup pri verejnom obstarávaní prostredníctvom EKS.

Kontrolná skupina zistila, že vypracovaná projektová dokumentácia na uskutočnenie stavebných prác, bola svojou povahou a svojim charakterom jedinečná a nie bežne dostupná na trhu. Tým, že obec postupovala podľa § 109 až § 112 zákona o verejnom obstarávaní, konala v rozpore s § 108 ods. 1 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní. Súčasne obec konala v rozpore s § 10 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, a to princípom transparentnosti, pričom toto porušenie malo vplyv na výsledok verejného obstarávania.

Obec uzatvorila so súkromnou spoločnosťou zmluvu o externom manažmente, ktorej predmetom bolo najmä poskytovať klientovi odborné služby vo verejnom obstarávaní v zmysle zákona o verejnom obstarávaní vedúce k úspešnému výberu dodávateľa služieb, tovarov, stavebných prác pri zákazke č. Z201630348.

Na základe zmluvy o externom manažmente dala obec k dispozícii súkromnej spoločnosti prístupové údaje do EKS, ktorá v jej mene vypracovala test bežnej dostupnosti, opisný formulár a zadala predmetnú zákazku do EKS. Kontrolou bolo zistené, že pri zadávaní predmetnej zákazky nebola do systému vložená informácia o maximálnej výške zdrojov, nebola vložená žiadna projektová dokumentácia a súčasne nebola využitá možnosť nedokončiť zákazku v prípade záujmu len jedného uchádzača.

Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt nevykonával kontrolu údajov zadaných do EKS.

Kontrolná skupina ďalej preverila priebeh predmetnej zákazky v EKS. Bolo zistené, že zákazka bola vyhlásená 05.10.2016 a lehota na predkladanie ponúk bola stanovená na 08.10.2016. Celkový počet uchádzačov, ktorí predložili ponuku bol deväť. Prvá ponuka bola predložená 06.10.2016 o 00:10 hod. v sume 5 940 000,00 eur s DPH. Víťazná ponuka bola predložená 08.10.2016 v sume 20 400,00 eur s DPH. EKS vykazuje predmetnú zákazku ako zazmluvnenú.

Ďalej bolo zistené, že obec spolu s víťazným uchádzačom uzavreli 06.12.2016 dohodu o skončení zmluvného vzťahu vyplývajúceho zo zmluvy o dielo. Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu zo záznamu z rozhovoru z 27.07.2017, boli dôvody na odstúpenie od zmluvy o dielo obojstranné. Víťazný uchádzač mal záujem o zrušenie zmluvy o dielo z dôvodu vnesenia administratívnej chyby zamestnancom počas priebehu verejného obstarávania prostredníctvom EKS. Obec mala záujem odstúpiť od zmluvy o dielo z dôvodu, že nebola vo zverejnenej výzve úspešná a nedostala by žiadne finančné prostriedky.

Kontrolná skupina preverila knihu došlých faktúr a zistila, že obci nevznikli aj napriek zmluve o externom manažmente žiadne náklady. Podľa zmluvy o externom manažmente nárok na vyplatenie odmeny poskytovateľovi za verejné obstarávanie nevznikne, ak oprávnený orgán verejné obstarávanie nariadi zrušiť, prípadne už skončené verejné obstarávanie označí za rozporné so zákonom.

3. Systémový pohľad

Kontrolná skupina vykonala kontrolu na mieste a bolo zistené, že EKS vykazuje zákazku č. Z201630348 ako zazmluvnenú s úsporou 5 919 600,00 eur aj napriek tomu, že k realizácii zákazky nedošlo.

Kontrolná skupina preverila výšku vykázanéj úspory o zistila nasledovné.

Úspora bola vypočítaná na základe metodiky definovanej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky ako objednávateľom EKS a to nasledovne:

Prvá predložená ponuka - najlepšia cena (vítazná ponuka) = ÚSPORA

Kontrolou bolo zistené, že obec resp. spoločnosť zabezpečujúca pre obec realizáciu zákazky prostredníctvom EKS nevyložila do systému EKS informáciu o maximálnej výške zdrojov aj napriek tomu, že pri spracovaní projektovej dokumentácie potrebnej na realizáciu diela bola táto určená v sume 4 964 001,84 eur vrátane DPH.

Bolo zistené, že EKS umožňuje zadať zákazku bez určenia maximálnej výšky zdrojov. Uvedený postup umožňuje uchádzačom predložiť prvú predloženú ponuku v ľubovoľnej výške, čo má rozhodujúci vplyv na vykazovanú výšku úspor.

V prípade zákazky č. Z201630348 na obstaranie stavebných prác za účelom realizácie protipovodňových opatrení bola prvá predložená ponuka vo výške 5 940 000,00 eur, čo bolo oproti stanovenej predpokladanej hodnote zákazky podľa vypracovanej projektovej dokumentácie o 975 998,16 eur viac (cca o 20%).

Súčasne nezadaním maximálnej výšky zdrojov a nepriložením dostupnej projektovej dokumentácie pri zákazke č. Z201630348 bolo možné vysúťažiť cez EKS cenu za realizáciu stavebných prác na vybudovanie protipovodňových opatrení v sume 20 400,00 eur, t.z. za cenu, ktorá je o 4 943 601,84 eur nižšia, ako bola stanovená PHZ a predstavovala len 0,41% z ceny stanovenej ako PHZ. Uvedená cena, nezodpovedaná cene, za ktorú by bolo možné uvedenú stavbu zrealizovať. To potvrdil aj víťazný uchádzač tým, že mal záujem na zrušení zmluvy o dielo, nakoľko nebol schopný predmetnú zákazku za ponúknutú cenu zrealizovať.

Ďalej bolo kontrolou zistené, že EKS v prípade zákazky č. Z201630348 vykazuje túto ako zazmluvnenú s úsporou 5 919 600,00 eur, aj napriek tomu, že k realizácii stavby nedošlo, čo potvrdzuje dohoda o skončení zmluvného vzťahu, ktorú uzatvoril kontrolovaný subjekt a víťazný uchádzač dňa 06.12.2016.

Výška úspor pri zákazke č. Z201630348 predstavuje 3,5% podiel na všetkých úsporách, ktoré EKS vykázal v období od 01.03.2015 do 31.12.2016.

S ohľadom na vyššie uvedené, nie je možné považovať vykázanú úsporu za reálnu.

Hodnotenie účinnosti vynakladania verejných financií na EKS nebolo súčasťou Postupu kontrolnej akcie, ale bude súčasťou hodnotenia podľa bodu I. Programu kontroly.

4. Kontrolný systém

Vzhľadom k tomu, že zákazka „Protipovodňové opatrenia“ nebola zrealizovaná a obec nemala od roku 2002 zvoleného hlavného kontrolóra, nedošlo k vykonaniu kontroly zákazky v rámci vnútorného kontrolného systému. Kontrolou bolo zistené, že obec nemala vytvorený účinný systém kontroly, čím nepostupovala v súlade s § 4 ods. 3 písm. e) a § 30a zákona o obecnom zriadení. Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu zo 04.08.2017 nebola voľba hlavného kontrolóra vyhlasovaná z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov a absencie záujmu zo strany kandidátov.

Ďalej bolo zistené, že za účelom preverenia správnosti zvoleného postupu bola vykonaná jedna externá kontrola. Kontrolu realizoval ÚVO na základe podnetu na preskúmanie úkonov kontrolovaného subjektu pri zadávaní podlimitnej zákazky na uskutočnenie stavebných prác po uzavretí zmluvy postupom pre zadávanie podlimitných zákaziek s využitím EKS. Kontrolou boli zistené porušenia zákona o verejnom obstarávaní. V priebehu kontroly ÚVO kontrolovaný subjekt podpísal s úspešným uchádzačom dohodu o odstúpení od zmluvy.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa 09.08.2017

Mgr. Lucia Vasičková
vedúca kontrolnej skupiny
Mgr. Ivana Petričová
členka kontrolnej skupiny
Ing. Janka Szakállová
členka kontrolnej skupiny

/

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa cf
Mgr. Peter Klim

